Бачкият епископ Ириней: повечето Поместни Православни Църкви продължават да признават за каноничен митрополита на Киев и цяла Украйна Онуфрий, игнорирайки гражданина Сергей Думенко

Служба «Комуникация» на ОВЦС, 17.01.2023. На официалния сайт на Сръбската Православна Църква е публикувано коледно **интервю на Бачкия епископ Ириней**, дадено на изданието «Печат» (Сърбия) на 30 декември 2022 г., в което, в частност, се засяга въпросът за положението на Украинската Православна Църква, подложена в момента на нова вълна от гонения.

«Държавният терор стигна своя връх буквално през последните дни. Илюстрация за това е не само кощунственото нахлуване на полицаи и "служители на службите за сигурност" в най-голямата светиня на Украйна и целия руски православен свят – Киево-Печерската лавра, но и поставянето на каноничната Украинска Православна Църква извън закона и заплахата, че "проевропейски" и "демократически" ориентираната украинска държава просто ще я забрани, ако не и унищожи», – каза Бачкият епископ Ириней. – «От само себе си се разбира, че добродетелните представители

на демокрацията и човешките – в това число и религиозните – права и свободи от двете страни на Атлантика мъдро мълчат. Според тях Киев рицарски (!) брани техните "ценности" и "идеали"».

Владиката подчерта, че засилващите се преследвания срещу каноничната Църква са предизвикани от задълбочаването на разкола в Украйна в резултат на неканоничните действия на Константинополската Патриаршия, създала в тази страна «своя парацърковна структура» и то «при заобикаляне на съществуващата и числено преобладаваща канонична Църква, която самата тя до момента на това нейно решение признаваше, пък и сега продължава по същество да признава, защото не смее да я обяви за неканонична или несъществуваща».

Владика Ириней със съжаление отбеляза, че и самият той, и мнозина авторитетни хора са предупреждавали Патриарх Вартоломей за негативните последици на замисленатa от него антиканонична крачка – предоставянето на «фиктивна автокефалия на една несъществуваща украинска църква и по-точно на две временно и насила обединени разколнически групировки» начело с «неразкаян и безблагодатен разколник». За съжаление обаче Фенер «не обърна внимание нито на аргументите на мнозина авторитетни хора, нито на светите канони, нито на опита от миналите векове, нито на светото Предание на Източната Църква». При това, както подчерта владика Ириней, «не се изискваше особена проницателност, за да се предвиди, че антицърковните и антируските гонения в условията на война между Русия и колективния Запад на територията на нещастна Украйна ще станат много по-сурови, отколкото са били преди началото на сблъсъка». Фенер по негово мнение «винаги е знаел, че постмайданната украинска власт, изградена като радикално антируска структура и служеща непосредствено на НАТО и политическия "Запад", не само е заинтересувана от превръщането на разколническите групировки в своего рода държавна Църква, но и проявява максимална активност в гоненията срещу истинската канонична Църква (сплашване на духовенството, заграбване на храмовете и насилствена "пререгистрация" на енориите, терор срещу вярващите...)». Владиката напомни за особената роля на висшето държавно ръководство за въвличането на Фенер в украинската църковна криза по време на «безславното управление на Порошенко».

Владика Ириней отбеляза, че повечето Поместни Православни Църкви «пряко или мълчаливо» приемат, че нахлуването на Константинопол върху каноничната територия на Московската Патриаршия е «незаконно, неправилно и носещо опасности за единството на Православието» и «продължават да признават за каноничен митрополита на Киев и цяла Украйна Онуфрий, игнорирайки гражданина Сергей Думенко ("митрополит Епифаний")». Сръбската Патриаршия, подчерта той, «уважава вековния каноничен ред» и, придържайки се към него, «съжалява за разгърналата се дълбока духовно-канонична криза в Православието и молитвено се надява, че тя ще бъде преодоляна».

Той изброи обективните политически процеси, задълбочаващи «отровените» руско-украински отношения: «Проектът Анти-Русия, държавното преследване на всичко руско в Украйна, особено на Църквата и на руския език и култура, многогодишният терор срещу руското и рускоезичното население на Донбас, отказът на НАТО от признаването на Украйна за неутрална буферна зона, намерението на Алианса да се придвижи към границите на Русия». При тези условия, както

отбеляза епископ Ириней, «конфликтите между православните – независимо дали те по начало са били инициирани или пък вече след появата им допълнително са били разпалвани от неправославни и дори откровено антихристиянски сили», са използвани «като пролог и мизансцен за междудържавен конфликт с милиони бежанци, разрушени градове, десетки хиляди жертви сред военните от двете страни, убити и ранени мирни жители». Йерархът призова «да се молим непрестанно на Господа на мира за най-бързо възстановяване на мира между братята», като особено подчерта, че православните християни «в никакъв случай не бива да участват в пропагандата на онези сили, които на думи са за мир, но го "насърчават", изпращайки в Украйна все по-голямо количество оръжия и така съдействат войната да продължи колкото се може повече».

Важно място в интервюто е отделено на въпроса за превъзхождащото папството канонично устройство на Православната Църква, чиято «система на съборна взаимовръзка и взаимопроникване между самостоятелните (автокефални) Църкви... е много по-автентична в богословско и еклисиологично отношение, отколкото монархичната пирамидална структура, където няма равни един на друг патриарси и където вместо съборността и първенството по чест господства принципът на първенството по власт, където папата е на върха на «пирамидата», а всички останали са под него». В светлината на това положение владиката подложи на критика претенциите на Фенер за изключителни, почти папски привилегии.

«Съвременната римокатолическа теология – отбеляза владиката – все повече открива целесъобразността и преимуществата на принципа на съборността», докато «у нас, православните... все по-често звучи терминология и риторика, непреодолимо напомняща терминологията и риториката на Първия Ватикански Събор (1870 г.): ту "имам особени права", ту "имам привилегии", ту "имам особени пълномощия"». Владика Ириней посочи «плодовете на този начин на мислене»: «враждебност, борба за надмощие, спорове, конфликти – до степен на разкол между отделните Поместни Църкви», като отбеляза, че всичко това подронва доверието към Православната Църква от страна на «инославните християни, които очакваха толкова много неща от нас в сферата на свидетелството за съборността, и то не само на думи, но и на дело».

«Системата на съборното единство на сестринските автокефални Църкви е най-добрата от всички възможни системи, но когато тя се осъществява от духовно незрели хора, нестигнали до необходимото ниво на църковно съзнание, то благодарение на тях става на практика най-лошата възможна система – отбеляза епископ Ириней. – Нека, прочее, всеки от нас да се потруди, за да бъде тя не най-лошата, а най-добрата система, каквато всъщност е!»

Източник: https://mospat.ru/bg/news/89953/